

Наукові перспективи
Видавнича група

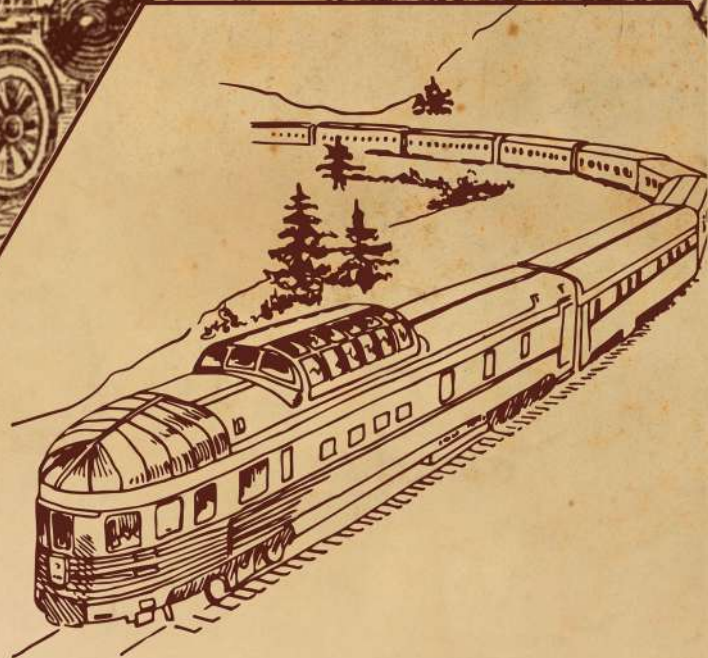
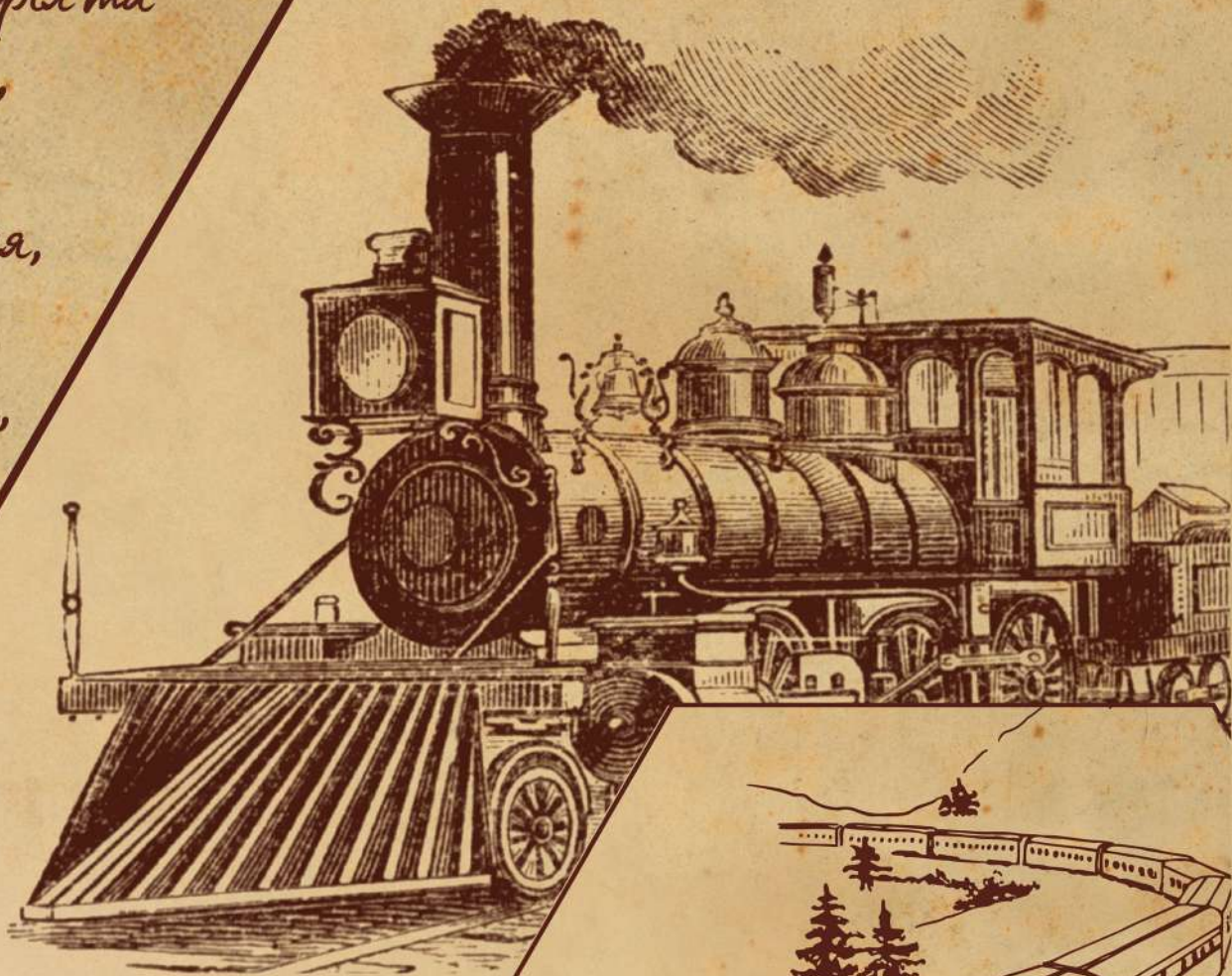

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ У СУЧАСНІЙ
НАУЦІ

№6(12)

2023

*Серія: історія та
археологія,
державне
управління,
економіка,
педагогіка,
техніка,
право*

*Громадська наукова організація «Всеукраїнська асамблея
докторів наук з державного управління»*

*Громадська організація «Асоціація науковців України»
Науковий парк Національного Авіаційного Університету*

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

«Актуальні питання у сучасній науці»

*(Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка»,
Серія «Державне управління», Серія «Техніка»,
Серія «Історія та археологія»)*

Випуск № 6(12) 2023

Київ – 2023

*Public Scientific Organization «Ukrainian Assembly of
Doctors of Sciences in Public Administration»
Public Organization «Association of Scientists of Ukraine»
Scientific Park of the National Aviation University*

within the work of the Publishing Group "Scientific Perspectives"

«Current issues in modern science»

*("Pedagogy" Series, "Law" Series, Economy Series, "Public
Administration" Series, "Technology" Series,
"History and Archeology" Series)*

Issue № 6(12) 2023

Kyiv – 2023

«Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. 2023. № 6(12) 2023. С. 85.

Свідоцтво про державну реєстрацію Серія Серія КВ № 25116-15056Р.

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із права (спеціальність - 081 Право), економіки (спеціальність - 051 Економіка), педагогіки (спеціальність - 014 Середня освіта) та державного управління (спеціальність - 281 Публічне управління та адміністрування).

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2023 № 185 журналу присвоєно категорію "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія)

Рекомендовано до друку Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 12.06.2023, № 3/6-23).

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), Міждержавної гільдії інженерів-консультантів, громадської організації «Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання».

Журнал публікує оригінальні дослідницькі та оглядові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів державного управління, права, економіки, історії, педагогіки, техніки для їх інтеграції у європейський, світовий науковий простір. Цільова аудиторія: науковці, працівники вищих навчальних закладів та наукових інституцій, здобувачі вищої освіти, а, також фахівці тематики журналу.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Головний редактор: Дацій Олександр Іванович — доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)

Редакційна колегія:

- Балабасва (Дорошенко) Катерина Вікторівна — кандидат технічних наук, доцент кафедри авіаційних двигунів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Бельська Тетяна Валентинівна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри менеджменту Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості (Київ, Україна)
- Будник Вікторія Анатоліївна - кандидат економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-логістики та транспортних технологій Державного університету інфраструктури та технологій (Київ, Україна)
- Гбур Зоряна Володимирівна - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна)
- Дегтяр Олег Андрійович — доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова (Харків, Україна)
- Закієв Іслам Муса-Огли - старший науковий співробітник кафедри підтримання льотної придатності авіаційної техніки Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Заячківська Оксана Василівна - кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та економічної безпеки Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Іванченко Євгенія Вікторівна — кандидат технічних наук, доцент, професор кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Ігнатів Сергій Ромуальдович - доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри конструкції літальних апаратів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Ільїна Анастасія Олександрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління і адміністрування Національного торговельно-економічного університету (Київ, Україна)
- Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)

- Кавиліна Ганна Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- Кардаш Оксана Любомирівна — кандидат економічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та економічної кібернетики Навчально-наукового інституту автоматичної, кібернетики та обчислювальної техніки Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна)
- Карусевич Михайло Віталійович - доктор технічних наук, професор, професор кафедри конструкції літальних апаратів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Катеринчук Іван Степанович - доктор технічних наук, професор кафедри телекомунікаційних та інформаційних систем Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)
- Кінзерявий Василь Миколайович — кандидат технічних наук, доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Коваленко Валентин Васильович - доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник сектору авторського права та суміжних прав лабораторії авторського права та інформаційних технологій Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України (Київ, Україна)
- Ковтун Владислав Юрійович — кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Комнатний Сергій Олександрович - докторант кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)
- Корченко Анна Олександрівна — доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Корченко Олександр Григорович — доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернівецького інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернівці, Україна)
- Кошетар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Кошова Світлана Петрівна — кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління охорони здоров'я Національного університету охорони здоров'я України імені П.А.Шупика (Київ, Україна)
- Кравчук Володимир Миколайович — доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Крижина Наталія Павлівна – доктор наук державного управління, професор, Заслужений лікар України, директор Навчально-Наукового медичного інституту Київського міжнародного університету (Київ, Україна)
- Куриш Наталія Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- Марушева Олександра Анатоліївна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри публічного управління та інформаційного менеджменту ПВНЗ Університет Новітніх Технологій (Київ, Україна)
- Масаак Тетяна Петрівна - кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри конструкції літальних апаратів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- Миргород-Карпова Валерія Валеріївна - кандидат юридичних наук, заступник директора з наукової роботи, старший викладач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету (Суми, Україна)
- Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- Мірошніченко Валентина Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)
- Михальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща)
- Ніколаєв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методикі її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- Новак-Каляєва Лариса Миколаївна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна)
- Огієнко Альона Володимирівна - доктор економічних наук, доцент кафедри організації авіаційних робіт та послуг Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Оніщенко Наталія Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, академік НАПрН України, завідувач відділу теорії держави і права Інституту держави і права ім. В.М.Корецького НАН України (Київ, Україна)
- Орлова Наталія Сергіївна — доктор наук з державного управління, професор кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (Харків, Україна)

- Павлов Костянтин Володимирович — доктор економічних наук, професор, професор кафедри аналітичної економіки та природокористування Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Київ, Україна)
- Павлова Олена Миколаївна - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського (Одеса, Україна)
- Сапожников Станіслав Володимирович - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та психології Університету імені Альфреда Нобеля (Дніпро, Україна)
- Сидоренко Вікторія Миколаївна —асистент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Сирник Ярослав - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)
- Січкарєнко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- Сопілко Ірина Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Відмінник освіти України, Заслужений юрист України, декан юридичного факультету Національного Авіаційного Університету (Київ, Україна)
- Терещенко Юрій Матвійович — доктор технічних наук, професор, лауреат Державної премії в області науки і техніки України, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри авіаційних двигунів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Титко Анна Василівна — кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)
- Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- Федоренко Владислав Леонідович — доктор юридичних наук, професор, DrHb - доктор хабілітований наук правничих (Польська академія наук), Заслужений юрист України, директор Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України (Київ, Україна)
- Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- Хохлячова Юлія Євгенівна — кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Чумак Оксана Володимирівна - доктор економічних наук, доцент, науковий співробітник відділу статистики і аналітики вищої освіти Державної наукової установи «Інститут освітньої аналітики», (Київ, Україна)
- Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- Шеремет Інєса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- Якимчук Олег Феодосійович - керівник групи білінгу Відділу бізнес-систем Департаменту інформаційних технологій ПРАТ «Рівнеобленерго» (Рівне, Україна)
- Якушенко Олександр Сергійович — кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри авіаційних двигунів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Економіка»

Kuzminskyi S.V., Zainchkovskyi A.O. <i>STRATEGY AND ORGANIZATION: HOW STRATEGY SHAPES ORGANIZATIONAL STRUCTURE</i>	14
Гилка У.Л. <i>ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД</i>	29
Ільїна А.О. <i>ІНВЕСТИЦІЇ В ІННОВАЦІЇ В СИСТЕМІ ЕЛЕКТРОННОГО УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМ КАПІТАЛОМ</i>	37
Ільчук О.О., Удуд І.Р., Шира К.Р. <i>ПРОБЛЕМИ ПІДТРИМАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ ТА ЗАКЛАДІВ КУЛЬТУРИ У КРИЗОВИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ</i>	54
Кіш Г.В. <i>ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИХ ПІДПРИЄМСТВ</i>	65
Панфілова Т.О. <i>РЕФОРМУВАННЯ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ</i>	78
Подмазко О.М. <i>ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ</i>	91
Самарічева Т.А., Крушинська А.В. <i>ВПЛИВ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ФІНАНСОВУ СТІЙКІСТЬ СТРАХОВИКА</i>	106

СЕРІЯ «Державне управління»

- Адамовська В.С., Дорошенко В.А., Журавель О.Я.** 121
ВИКОРИСТАННЯ СТАТИСТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ В ІНДИКАТИВНІЙ ДІАГНОСТИЦІ СТАЛОГО СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ
- Адамовська В.С., Лі Н.В., Бакарєва А.С.** 131
СИСТЕМА СТАТИСТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ У ДІАГНОСТИЦІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ МІСТА ЗА НАПРЯМОМ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ПРОМИСЛОВОСТІ
- Антонова О.Р.** 143
ДІЯЛЬНІСТЬ УПОВНОВАЖЕНОГО У СПРАВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЯК ЕЛЕМЕНТ МЕХАНІЗМУ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗА ПЕРІОД 2014 – 2018 рр. В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ
- Бєлай С.В., Писаревський С.В., Осипенко С.М.** 153
ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАГРОЗ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ У СФЕРІ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СКЛАДОВИХ СЕКТОРА БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ
- Ведмідь П.В.** 164
ПРОВІДНІ МЕХАНІЗМИ КОНСТРУЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ
- Гасюк І.Л., Баюк М.І.** 172
КЛАСИФІКАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД
- Гонтар З.Г.** 186
МОДЕРНІЗАЦІЯ УКРАЇНИ У ВОЄННИЙ ТА ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД: СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ ТА ПОЛІТИЧНІ РЕФОРМИ
- Єманов В.В.** 201
СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИЛ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ

Канарський В.С. <i>АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ДЖЕРЕЛ ТА НАУКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ З ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ УКРАЇНИ</i>	210
Подольян М.І. <i>ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ: РЕГІОНАЛЬНА СПЕЦИФІКА</i>	225
Приходченко Л.Л. <i>ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ: ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНА ВЗАЄМОДІЯ</i>	234
Пронь Л.М. <i>ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ: ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ</i>	246
Прудюс О.О. <i>ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ТАЛАНТАМИ ЯК ІНСТРУМЕНТУ РОЗВИТКУ ЕКОСИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ</i>	257
Торічний В.О. <i>ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ КОНТРАБАНДИ У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ</i>	271
Торічний В.О., Тушко Д.А. <i>СПЕЦИФІКА ЗАХОДІВ У ПРОТИДІЇ КОНТРАБАНДИ У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ</i>	280

СЕРІЯ «Право»

Triukhan O.A. <i>SOME PROBLEMATIC ISSUES OF DISMISSAL OF THE EMPLOYEE DUE TO HIS/HER APPEARANCE AT WORK IN A STATE OF INTOXICATION</i>	289
--	-----

Андрусів У.Б., Вовк М.З. <i>ЕФЕКТИВНІСТЬ СПОСОБІВ ЗАХИСТУ РЕЧОВИХ ПРАВ</i>	302
Гіденко Є.С. <i>ОСНОВНІ АСПЕКТИ ЩОДО ТАКТИКИ ДІЙ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ МАСОВИХ ЗАХОДІВ</i>	314
Гнатів О.Б. <i>СУРОГАТНЕ МАТЕРИНСТВО В КОНТЕКСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ</i>	325
Забзалюк Д.Є. <i>ПРОЦЕСУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАЛИШЕННЯ ЗАЯВИ БЕЗ РОЗГЛЯДУ У ЗВ'ЯЗКУ З ПОВТОРНОЮ НЕЯВКОЮ В СУДОВЕ ЗАСІДАННЯ ОРГАНІВ ТА ОСІБ, ЯКИМ ЗАКОНОМ НАДАНО ПРАВО ЗВЕРТАТИСЬ ДО СУДУ В ІНТЕРЕСАХ ІНШИХ ОСІБ</i>	334
Коротка А.А. <i>ВСТУП УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ</i>	343
Котвяковський Ю.О., Кулібаба О.О. <i>ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗУСТРІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ</i>	353
Мусієнко А.О., Авер'янова М.В., Жук О.І. <i>ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВА ЄС У НАЦІОНАЛЬНИХ СУДАХ ДЕРЖАВ-ЧЛЕНІВ: ОГЛЯД ПРАКТИКИ СУДУ СПРАВЕДЛИВОСТІ ТА ДОСВІДУ ІНШИХ КРАЇН</i>	363
Огла М.В., Желнін В.Є., Чиркін А.С. <i>ОСОБЛИВОСТІ КОНСТИТУЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ В КРАЇНАХ ІБЕРІЙСЬКОГО (ПІРЕНЕЙСЬКОГО) ПІВОСТРОВА</i>	378
Олейников С.М. <i>КОНЦЕПТ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ ЯК КОНСТИТУЦІЙНОГО ІНСТИТУТУ ДЕМОКРАТІЇ</i>	389
Санакосв Д.Б. <i>ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПІД ЧАС КОНФІДЕНЦІЙНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА, ЯК ФОРМИ СПРИЯННЯ ГРОМАДЯН ПРИ ПРОВЕДЕННІ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ ДІЙ</i>	404

Цимбалюк В.І. 415
КАРАНТИННІ ВИМОГИ Й ПРАВОВІ ФОРМИ ЇХ ФІКСАЦІЇ

Цимбалюк В.І. 428
*СТАНДАРТИ НАЛЕЖНОГО ВРЯДУВАННЯ («GOOD GOVERNANCE»):
ЗМІСТ І УКРАЇНСЬКІ ПЕРСПЕКТИВИ*

СЕРІЯ «Педагогіка»

Chernionkov Ya.O. 441
*FORMATION OF FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE
COMPETENCE OF FUTURE POLICEMEN AND LAWYERS*

Polloi K.D., Molnar F.F. 456
*STUDY MOBILITY OF THE FORMER TRANSCARPATHIAN
STUDENTS OF BALASSI INSTITUTE (HUNGARY)*

Авраменко О.О., Карнаух Л.П. 466
*ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВИТИ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ
«БАКАЛАВР» СПЕЦІАЛЬНОСТІ 012 ДОШКІЛЬНА ОСВИТА У
ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН*

Безнощенко А.В., Коновальчук М.В. 478
*РОЗВИТОК КРЕАТИВНОЇ ОБДАРОВАНOSTІ МОЛОДШИХ
ШКОЛЯРІВ В ГРУПІ ПРОДОВЖЕНОГО ДНЯ*

Буровицька А.І. 487
*ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В КУРСІ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ*

Горохівський П.І. 497
*ВПЛИВ САМОГОНОВАРІННЯ І ПИЯЦТВА НА ДОЗВІЛЛЯ
СЕЛЯН У ПЕРІОД НЕПу (за матеріалами місцевої преси)*

Журавко Т.В. 510
*ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО
ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ*

Захарін С.В. 521
*ОСВИТА ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА СУЧАСНИЙ
СТАН*

- Коваль Д.С.** 531
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ І ПРАВОЗНАВСТВА
ДО ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ
- Коваль Ю.А.** 543
ОБ'ЄКТИВНА ОЦІНКА РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ ЕКОЛОГІЧНОЇ
КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ КОЛЕДЖІВ
- Луців С.І.** 551
НАРОДНИЙ КАЛЕНДАР НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК
ЗАСІБ РОЗВИВАЛЬНОГО НАВЧАННЯ
- Михайлюк І.Р., Царева О.С.** 561
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИЙ КОМПОНЕНТ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТЕХНІЧНИХ ГАЛУЗЕЙ В УМОВАХ
ІНТЕРАКТИВНОГО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ: ТЕОРЕТИЧНІ
АСПЕКТИ
- Самаріна В.В.** 570
РОБОТА З БАГАТОМОВНИМИ ТЕКСТАМИ У ВИКЛАДАННІ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

СЕРІЯ «Історія та археологія»

- Markina L.A.** 578
HISTORICAL AND ARCHAEOLOGICAL COMPLEX ZHOUKOUDIAN
AS A SPACE FOR LEARNING AND EXPERIANCE: MODERN
MODELS AND FEATURES
- Буцький П.Е.** 586
ТРАНСФОРМАЦІЯ НАДІЛЬНОГО ЗЕМЛЕВОЛОДІННЯ В
ПІВДЕННІЙ УКРАЇНІ (ДРУГА ПОЛОВИНА 19-ПОЧАТОК 20 СТ.)
- Єремєєва І.А.** 599
ПОЛІТИКА ЛЕЙБОРИСТСЬКОГО УРЯДУ Г. ВІЛЬСОНА В
СИСТЕМІ ПРОМИСЛОВИХ ВІДНОСИН (1964-1970 РР.)
- Кізлова А.А.** 612
МУРОВАНА БАРОКОВА АРХІТЕКТУРА НАДДНІПРЯНЩИНИ,
СІВЕРЩИНИ ТА СЛОБОЖАНЩИНИ В УКРАЇНСЬКИХ
ШКІЛЬНИХ ПІДРУЧНИКАХ 2021 Р.

- Молоткіна В.К., Хмельницька Л.В.** **628**
ПРАКТИКА ГОСПОДАРЮВАННЯ ПРОМИСЛОВИХ ТРЕСТІВ
УКРАЇНИ В УМОВАХ НЕПУ (1921 – 1929 РР.)
- Олешко Н.П.** **643**
УКРАЇНСЬКИЙ РУХ ОПОРУ НА ХАРКІВЩИНІ У ПОВНОМАСШ-
ТАБНІЙ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКІЙ ВІЙНІ 2022 РОКУ

UDC 378(477.87)(439)

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-6\(12\)-456-465](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-6(12)-456-465)

Polloi Katalin Dezyderivna PhD in Educational Sciences, Associate Professor, Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, 6 Kossuth Kossuth square, Berehove, 90202, <https://orcid.org/0000-0003-3833-8368>

Molnar Fedir Fedorovych PhD in History, Associate Professor, Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, 6 Kossuth Kossuth square, Berehove, 90202, <https://orcid.org/0000-0001-9488-9207>

STUDY MOBILITY OF THE FORMER TRANSCARPATHIAN STUDENTS OF BALASSI INSTITUTE (HUNGARY)

Abstract. The aim of the research is to explore the reasons and the academic mobility for study purposes of the Transcarpathian students graduating from the university preparatory training of the Balassi Institute (Budapest), their life path after the university years, their position in the labour market and their establishment. The Balassi Preparatory Institute occupies a special place among educational institutions of Hungary. It is not entirely a higher education institution, yet it is seen as part of higher education. The mission of the preparatory course of the Balassi Institute is to catch up with the Transcarpathian students to the standard of higher education in Hungary.

Particular emphasis were placed on examining the proportion of students who have returned to their home country and the proportion they have stayed in Hungary or possibly settled in other foreign countries. The research was carried out by quantitative and qualitative methods. The qualitative study was conducted for exploratory purposes in the form of a focus group interview. The method of comprehensive research is a questionnaire survey belonging to the group of quantitative research. The questionnaire asks about the socio-economic background of the students to be examined, their study careers in secondary school, preparatory institutes and higher education, mobility for study purpose. The empirical study is also related to this: what integration and study factors played a role in the final settlement decision. This article covers the educational policy steps that envisaged the further education of the Hungarian graduates of Transcarpathia in their homeland.

Empirical research results have shown that the institution became a part of the 'brain drain' phenomenon. The expectations that the preparatory course contributes to the reproduction of the Transcarpathian elite and the increase the number of

Transcarpathian Hungarian intellectuals with a diploma have been met to a small extent. It is proved by the fact that only 16.8% of the former students returned to their homeland.

Keywords: Balassi Institute, study mobility, Transcarpathian students, Hungary, professional career.

Поллої Каталін Дезидерівна доктор філософії з галузі знань освіта, доцент, Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II, площа Кошута, 6, м. Берегове, 90202, <https://orcid.org/0000-0003-3833-8368>

Молнар Федір Федорович доктор філософії з галузі історичні науки, доцент, Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II, площа Кошута, 6, м. Берегове, 90202, <https://orcid.org/0000-0001-9488-9207>

НАВЧАЛЬНА МОБІЛЬНІСТЬ КОЛИШНІХ ЗАКАРПАТСЬКИХ СТУДЕНТІВ ІНСТИТУТУ БАЛАШІ (УГОРЩИНА)

Анотація. Метою дослідження є розкрити причини освітньої мобільності закарпатських студентів, що навчалися на підготовчих курсах в Інституті Балашші (Будапешт), їхні життєвий шлях після завершення університету, працевлаштування, вибір постійного місця проживання. Інститут Балашші посідає унікальне місце у мережі вищих навчальних закладів Угорщини. Він не є вищим навчальним закладом у класичному розумінні, проте є частиною системи вищої освіти. Першочергова мета Інституту – залучити закарпатських студентів до такого навчання, яке б підтягнуло їх до системи вимог, що функціонує в Угорщині.

Окрему увагу приділено тому, яка частка студентів повернулася до рідного краю, яка залишилася в Угорщині, а яка виїхала далі за кордон. Дослідження мають квантитативний та квалітативний характер. Квалітативний аналіз відбувався з метою отримання інформації і проводився методом інтерв'ю з фокус-групою. Методом комплексного дослідження є анкетне опитування, що належить до групи квантитативних досліджень. Анкета вивчає соціально-економічний фон студентів-респондентів, освітня кар'єра в школі, на підготовчих курсах і виші, мобільність із метою навчання. Емпіричне дослідження пов'язане з описом, які інтеграційні та освітні фактори зіграли роль в остаточному виборі місця постійного проживання. У роботі, зокрема, приділено увагу тим крокам в освітній політиці, які зумовили подальше навчання закарпатських угорських випускників на батьківщині.

У результаті емпіричного дослідження було доведено, що заклад став частиною явища, названого «brain drain» («відтоку мізків»). Сформовані нею

очікування, які передбачали, що підготовчі курси сприятимуть відродженню закарпатської еліти та збільшенню кількості закарпатських угорських інтелектуалів з дипломом про вищу освіту реалізувалися тільки незначною мірою. Свідченням цього є те, що всього 16,8% респондентів повернулися додому.

Ключові слова: Інститут Балашші, навчальна мобільність, закарпатські студенти, Угорщина, професійна кар'єра.

Formulation of the problem. Study mobility within Europe differs from other forms of mobility in that it is organized at supranational level in the European Union. As the EU is a supranational political entity, the process of European integration blurs the distinction between international and domestic migration [1]. The student mobility of Transcarpathian Hungarians abroad differs from the European pattern. Immigrants must learn the language and culture of the destination country, and find a place in the social and economic structure of the country [2]. Due to their common historical past, ethnic identity and linguistic identity, the migration of the Hungarian across the border to Hungary occupies an intermediate place between domestic and international migration [3].

Due to the deterioration of the economic environment, more and more young people from Transcarpathia are choosing Hungary as the destination of their study mobility [4; 5]. The university preparatory training of the Balassi Institute plays a key role in the further education of Transcarpathian students in Budapest. In the case of those crossing the border, this special target institution can be considered as a kind of breakthrough point for further education in higher education.

The institution occupies a special place among Hungarian educational institutions. The institute is not entirely a higher education institution, yet it is seen as part of higher education. Its primary goal is to provide foreign students with an education that allows them to catch up with the Hungarian system of requirements, to stand up with their fellow students there, and to pass a successful entrance examination to the higher education institutions of their choice [6].

Currently, the Balassi Institute is preparing for a successful advanced level graduation. In addition, special emphasis is placed on achieving educational goals. This educational institution deals with the catching-up of foreign students, so adaptation to environmental change and adaptation to the new social environment can be mentioned as important educational goals. Recently, the number of young people in Transcarpathia leaving their homeland has increased significantly. While after dissolution of the Soviet Union and Ukraine gained its independence, in Transcarpathia mainly the local Hungarians took part in the preparatory training, today it can be said that the institution may have a significant number of Ukrainian-speaking students [7].

Analysis of Recent Research and Publications: The related literature highlights that the number of study mobilities has increased significantly in recent decades. One of the main reasons for this is the introduction of the Bologna system. I. Hrubos [8] examines the goals of the Bologna process is the regular movement of students and lecturers. K. Gürüz [9] investigates the so-called Bologna Declaration, which calls for the use of the European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS), aiming at promoting the mobility of students, teachers, researchers and administrative staff in Europe.

D. Kolisnyk studies international student mobility as a factor of the European integration of Ukrainian youth [10]. An important segment of study mobility is to lay the foundations for future international labour market mobility by coordinating training systems. C. Van Mol [11] discusses the phenomenon of international student migration as a specific form of migration. However, the placement of student migration processes in the category of international student migration does not reflect the diversity of this phenomenon.

R. King and A.M. Findlay [12] examines the mobile student's human capital, stating that studying abroad can be a worthwhile investment, as they are more competitive in the labour market of the sending country after returning home.

Purpose of the Article: The goal of the research is to examine the former Transcarpathian students admitted to the preparatory course of the Balassi Institute (formerly known as the International Preparatory Institute) that opened its doors to Transcarpathian students in the autumn of 1991. Learning in the Hungary was an excellent opportunity for them because Hungarian universities are well known for their high quality of education. For the Hungarians of Transcarpathia further education in the Hungary was attractive because they speak the language of instruction of the Balassi Institute. This article aims to explore the reasons and the academic mobility for study purposes of the Transcarpathian students graduating from the university preparatory training of the Balassi Institute (Budapest), their life path after the university years, their position in the labour market and their establishment.

Presentation of the main material. The Balassi Preparatory Institute in Budapest occupies a special place among educational institutions of Hungary [6]. The target group of our research is the former Transcarpathian students of the university preparatory training of the Balassi Institute. Due to the small number of students, we aimed for a complete query. The target group was reached thanks to the snowball method. Although the sample cannot be considered representative, at the same time – as a significant part of the target population, about 60%, was achieved – the obtained results can be generalized to the larger part of the studied group. The given data were processed using SPSS statistical package using correlation data analysis.

The research is quantitative and qualitative. The qualitative study was conducted for exploratory purposes in the form of a focus group interview [13]. The focus group interview was conducted among both those settling in Hungary and those returning to Transcarpathia. The questions used here were aimed at exploring mobility decisions and institution choice motivations, and we mapped out what student life was like in the target institution. The results obtained during the focus group interviews served as a guideline for the development of quantitative research.

The method of comprehensive research is a questionnaire survey belonging to the group of quantitative research. The questionnaire asks about the socio-economic background of the students to be examined, their study careers in secondary school, preparatory institutes and higher education, mobility for study purposes, academic performance and post-graduate careers.

The empirical results clearly show that the vast majority of former Transcarpathian students involved in the university preparatory training of the Balassi Institute utilise their knowledge in Hungary. The institute has been training Hungarian students living out of Hungary since 1990. In terms of student numbers, data have been provided to us from 1993 to the present [14]. Between 1993 and 2019, a total of 669 students from Transcarpathia took part in the training as shown in Fig. 1.

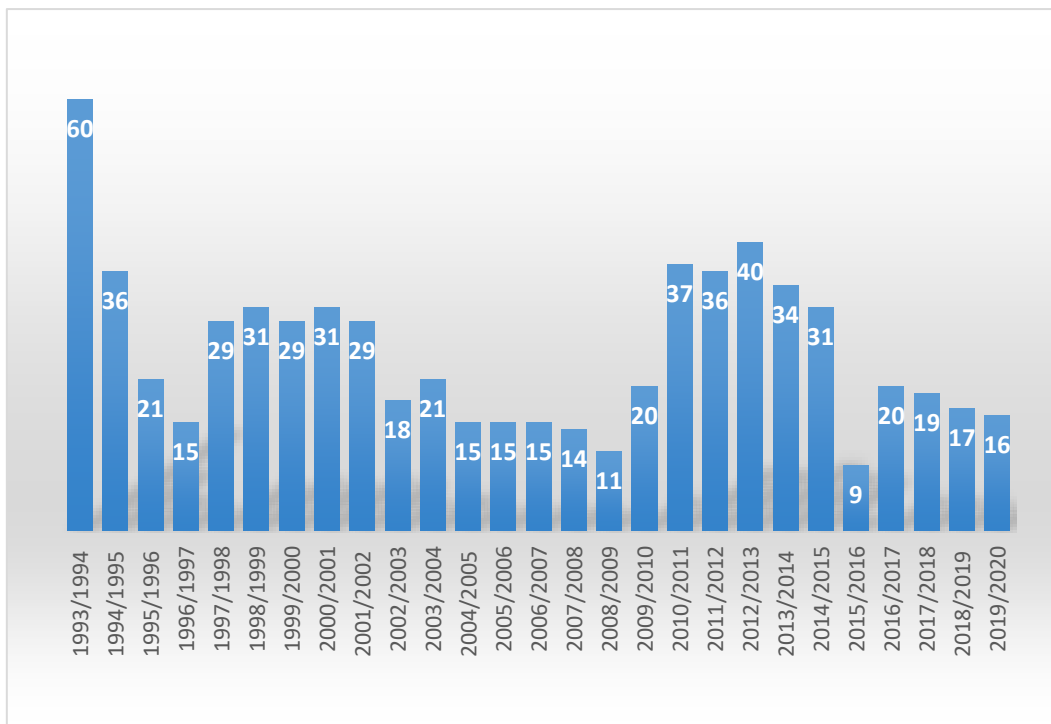

Fig. 1. Evolution of the number of enrolled students of university preparatory course of Balassi Institute

The research reveals that the foreign Hungarian youngsters' further training in higher education institutions can be considered as a migration step, creating the conditions for permanent settlement in the country of destination. This statement based on data is in contradiction with the objectives laid down in the aid policy of Hungary. Only 16,8% of former students returned to their homeland, while 7,4% settled abroad permanently. In the latter case, the further education opportunity in Hungary served as a temporary migration stage.

Examining the dimension of sociodemographic status, it can be concluded that former students returning to Transcarpathia have lower educated parents than their counterparts living in Hungary or foreign countries. Former students settling in Hungary and foreign countries have highly educated parents. Bourdieu [15] capital theory prevails, which points out that greater cultural capital leads to more ambitious plans. Since we have not found any significant differences in terms of the financial situation between former students returning to Transcarpathia and those living in Hungary or other countries.

The return of skilled labour force will significantly improve the sending country's productivity and global competitiveness, as the direct transfer of knowledge and skills and the indirect benefits of returnees' professional and trade contacts abroad can have a positive impact on the growth and development of the domestic economy [16]. Students who return to their home country after completing their studies are most useful to the sending country [9].

On the other side of the balance sheet, we can mention mobile students for whom there are no labour market conditions that would correspond to the level of knowledge and degree obtained abroad. However, this applies primarily to the law, engineering and medical disciplines. This realizes the phenomenon of «brain waste» [17].

The dimension of study career and effectiveness were examined from several perspectives. The most characteristic of those living in Hungary is that they intended to acquire marketable knowledge valid when deciding on study mobility and finding a job in the mainland labour market. Their plans have not changed after university graduation. Our results suggest that the choice of major significantly influences the decision on a permanent settlement. For a well-educated young person, employment with a degree obtained in Hungary may encounter various obstacles in Transcarpathia, such as its rural environment. It is particularly true for the prestige majors. In a big city, the former students are much more likely to find a position according to their qualifications. The majority of people living in Hungary found a job according to their profession. Among returnees, the proportion of graduates employing in their profession is lower, and 70% of foreigners do not work according to their qualifications, and the proportion of those living on casual jobs is also high.

The dimensions of social integration were examined by the existence of various strong and weakly bound relationships as for the permanent settlement.

Former students choosing Hungary as their place of residence have the most connections, both weak and strong. Presumably, they began to acquire these connections during their further education. This result supports Coleman's [17] social capital theory, according to which school processes play a decisive role in forming social relationships. Former students returning to their homeland have a much smaller proportion of strong connections. After their return, they mainly formed professional relationships. However, they also maintain professional and certain personal relationships with colleagues in Hungary. This phenomenon suggests developing a so-called 'floating lifestyle' in which graduates returning home maintain their mainland relations, ready to relocate to Hungary if necessary.

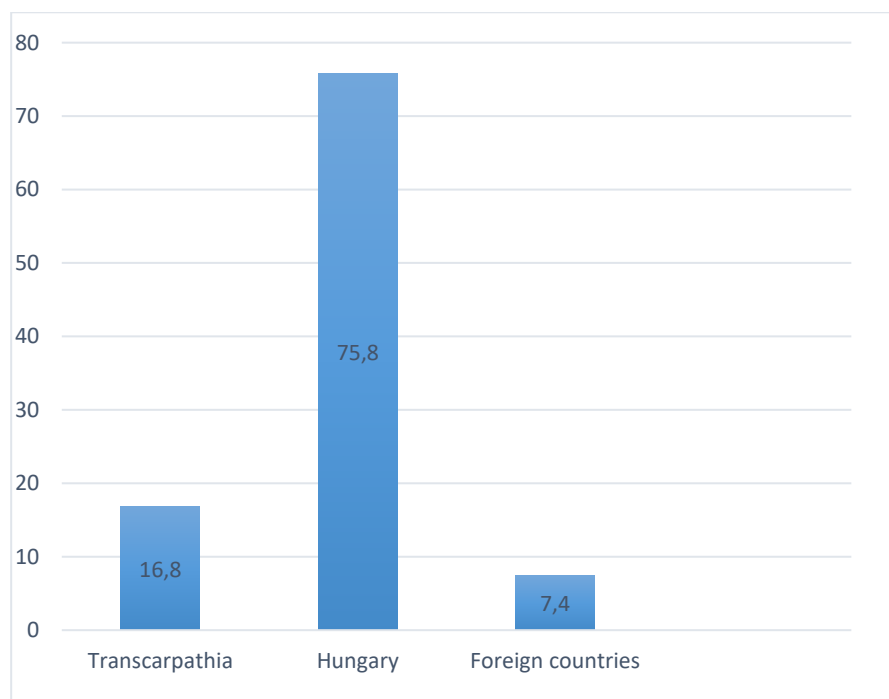

Fig. 2. *Permanent settlement of the Transcarpathian students graduated from the university preparatory course of Balassi Institute*

The expectations that the preparatory course contributes to the reproduction of the Transcarpathian elite and the increase the number of graduates in the region have been met to a small extent. It is proved by the fact that only 16.8% of the former students returned to their homeland as presented in Fig. 2. In the light of the statistical results, it can be clearly stated that in the examined period, the institution promoted the individual career building of Transcarpathian students much more than increasing the number of graduates returning home with a degree. The institution became a part of the 'brain drain' phenomenon. Our research proved that those who chose legal, medical and technical professions were employed in the labour market of Hungary.

Conclusions. Based on our results, it can be concluded that the university preparatory course of the Balassi Institute successfully carried out its mission of catching up with the Transcarpathian graduates to the standard of higher education in Hungary. It is mainly because the qualified teachers of the institution with a long history have the appropriate expertise and pedagogical competence. The majority of Transcarpathian students were able to begin vocational training without language preparation. Knowledge of the education language was a serious situational advantage compared to non-Hungarian-speaking international students.

As the examined institution prepares for higher education studies in Hungary, returning home was not a realistic expectation for certain majors. Our research highlights that the support policy could fulfil its original goal to increase the number of Transcarpathian Hungarian intellectuals with a degree. As for Hungarian elite training in the homeland, the establishment of prestige majors in Hungarian or partly in Hungarian should be considered in Transcarpathia. However, this would face significant obstacles due to professional background and state licensing difficulties. A more workable solution would be to set up a preparatory institute in Transcarpathia, which would provide adequate Ukrainian language knowledge and professional training for local Hungarian graduates.

As concluded from analysis, the proportion of those who successfully meet the entry requirements for higher education in Ukraine could be increased, even concerning prestigious majors. A vocational college could be set up for students admitted to prestigious majors (medicine, law, engineering) in Ukrainian-language higher education institutions to learn the technical language. With expertise and proper knowledge of the Ukrainian language, more Hungarian graduates from Transcarpathia would take up a job in their homeland, as their qualifications would meet the expectations of the Ukrainian labour market.

References:

1. King, R. & Skeldon, R. (2010). 'Mind the Gap!' Integrating Approaches to Internal and International Migration. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 36(10), 1619–1646 [in English].
2. Pusztai, G. & Nagy, É. (2005). Tanulmányi célú mobilitás Magyarország keleti határvidékein [Study Mobility in the Eastern Border Regions of Hungary]. *Educatio*, 2, 360–384 [in Hungarian].
3. Gödri, I. (2010). Bevándorlás és etnicitás – összefüggések nyomában [Migration and Ethnicity – Tracing the Context]. In Hárs, Á. & Tóth, J. (eds.), *Változó migráció – változó környezet* [Changing Migration – Changing Environment]. Budapest: MTA Etnikai-nemzeti Kisebbségkutató Intézete, 87–124 [in Hungarian].
4. Borkach, Ye. I. (2013). Akadémichna mobilnist v Uhorschyni na pochatku XXI stolittia [Academic Mobility in Hungary in the Beginning of the 21st century]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu*, 67, 44–47 [in Ukrainian].
5. Volosevych, I., Herasymchuk, S. & Kostiuchenko, T. (2015). *Molod Ukrainy–2015* [The Youth of Ukraine – 2015]. Kyiv. Stanom na 15.05.2023 URL: <https://ukraine.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/-%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8%20-%202015.pdf>. [in Ukrainian].

6. Pallay, K. (2020). Social Integration of the Former Transcarpathian Students of the Balassi Institute. *Central European Journal of Education Research*, 2(3), 82–89 [in English]. <https://doi.org/10.37441/CEJER/2020/2/3/8533>
7. Pallay, K. (2018). A Balassi Intézet egyetemi előkészítőjének története [The History of the University Preparatory Course of Balassi Institute]. *Kultúra és Közösség*, 3(9), 5–9 [in Hungarian].
8. Hrubos, I. (2005). A peregrinációtól az Európai Felsőoktatási Térségig [From Peregrination to the European Higher Education Area]. *Educatio*, 14(2), 223–243 [in Hungarian].
9. Gürüz, K. (2008). *Higher Education and International Student Mobility in the Global Knowledge Economy*. New York: State University of New York Press [in English].
10. Kolisnyk, D. (2013): *International Student Mobility as a Factor of the European Integration of Ukrainian Youth. Perspectives of Innovation in Economics and Business*, Prague Development Center, 13(3), 51–58 [in English].
11. Van Mol, C. (2014). *Intra-European Student Mobility in International Higher Education Circuits. Europe on the Move*. Basingstoke–New York: Palgrave Macmillan [in English]. <https://doi.org/10.1057/9781137355447>
12. King, R. & Findlay, A. M. (2012). Student Migration. In Martinello, M. & Rath, J. (eds.), *An Introduction to International Migration Studies: European Perspectives*. Amsterdam: Amsterdam University Press, 257–278 [in English].
13. Polloi, K. (2022). Research on the Academic Achievement of Transcarpathian Mobile Students. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho lnhvystychnoho universytetu. Seriiia pedahohika ta psykholohiia*, 2(37), 76–85 [in English]. <https://doi.org/10.32589/2412-9283.37.2022.272902>
14. A Balassi Intézet statisztikai adatai, 1993–2020 [Statistical data of Balassi Institute, 1993–2020]. Budapest, 2020 [in Hungarian].
15. Bourdieu, P. (1999). Gazdasági tőke, kulturális tőke, társadalmi tőke [Economic Capital, Cultural Capital, Social Capital]. In Angelusz, R. (ed.), *A társadalmi rétegződés komponensei [Components of Social Stratification]*. Budapest: Új Mandátum Könyvkiadó, 156–177 [in Hungarian].
16. Thorn, K. & Holm-Nielsen, L. B. (2008). International Mobility of Researchers and Scientists: Policy Options for Turning a Drain into a Gain. In Solimano, A. (ed.), *The International Mobility of Talent: Types, Causes, and Development Impact*. Oxford: WIDER Studies in Development Economics, 145–167 [in English].
17. Csanády, M. T., Kmetty, Z., Kucsera, T. G., Személyi, L., Tarján, G. (2008). A magyar képzett migráció a rendszerváltás óta [Hungarian Skilled Migration Since Regime Change]. *Magyar Tudomány*, 5, 603–611 [in Hungarian].
18. Coleman, J. S. (1994). Társadalmi tőke [Social Capital]. In Lengyel, Gy. & Szántó, Z. (eds.), *A gazdasági élet szociológiája [Sociology of Economic Life]*. Budapest: Aula Kiadó, 99–127 [in Hungarian].

Література:

1. King, R. & Skeldon, R. (2010). ‘Mind the Gap!’ Integrating Approaches to Internal and International Migration. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 36(10), 1619–1646.
2. Pusztai, G. & Nagy, É. (2005). Tanulmányi célú mobilitás Magyarország keleti határvidékein. *Educatio*, 2, 360–384.
3. Gödri, I. (2010). Bevándorlás és etnicitás – összefüggések nyomában. In Hárs, Á. & Tóth, J. (eds.), *Változó migráció – változó környezet*. Budapest: MTA Etnikai-nemzeti Kisebbségkutató Intézete, 87–124.
4. Боркач, Є. І. (2013). Академічна мобільність в Угорщині на початку XXI століття. *Вісник Житомирського державного університету*, 67, 44–47.

5. Волосевич, І., Герасимчук, С., Костюченко, Т. (2015). *Молодь України–2015*. Київ. Станом на 15.05.2023 URL: <https://ukraine.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/-%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8%20-%202015.pdf>
6. Pally, K. (2020). Social Integration of the Former Transcarpathian Students of the Balassi Institute. *Central European Journal of Education Research*, 2(3), 82–89. <https://doi.org/10.37441/CEJER/2020/2/3/8533>
7. Pally, K. (2018). A Balassi Intézet egyetemi előkészítőjének története. *Kultúra és Közösség*, 3(9), 5–9.
8. Hrubos, I. (2005). A peregrinációtól az Európai Felsőoktatási Térségig. *Educatio*, 14(2), 223–243.
9. Gürüz, K. (2008). *Higher Education and International Student Mobility in the Global Knowledge Economy*. New York: State University of New York Press.
10. Kolisnyk, D. (2013): *International Student Mobility as a Factor of the European Integration of Ukrainian Youth. Perspectives of Innovation in Economics and Business*, Prague Development Center, 13(3), 51–58.
11. Van Mol, C. (2014). *Intra-European Student Mobility in International Higher Education Circuits. Europe on the Move*. Basingstoke–New York: Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1057/9781137355447>
12. King, R. & Findlay, A. M. (2012). Student Migration. In Martinello, M. & Rath, J. (eds.), *An Introduction to International Migration Studies: European Perspectives*. Amsterdam: Amsterdam University Press, 257–278.
13. Polloi, K. (2022). Research on the Academic Achievement of Transcarpathian Mobile Students. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія педагогіка та психологія*, 2(37), 76–85. <https://doi.org/10.32589/2412-9283.37.2022.272902>
14. A Balassi Intézet statisztikai adatai, 1993–2020. Budapest, 2020.
15. Bourdieu, P. (1999). Gazdasági tőke, kulturális tőke, társadalmi tőke. In Angelusz, R. (ed.), *A társadalmi rétegződés komponensei*. Budapest: Új Mandátum Könyvkiadó, 156–177.
16. Thorn, K. & Holm-Nielsen, L. B. (2008). International Mobility of Researchers and Scientists: Policy Options for Turning a Drain into a Gain. In Solimano, A. (ed.), *The International Mobility of Talent: Types, Causes, and Development Impact*. Oxford: WIDER Studies in Development Economics, 145–167.
17. Csanády, M. T., Kmetty, Z., Kucsera, T. G., Személyi, L., Tarján, G. (2008). A magyar képzett migráció a rendszerváltás óta. *Magyar Tudomány*, 5, 603–611.
18. Coleman, J. S. (1994). Társadalmi tőke. In Lengyel, Gy. & Szántó, Z. (eds.), *A gazdasági élet szociológiája*. Budapest: Aula Kiadó, 99–127.

Журнал
«Актуальні питання у
сучасній науці»

(Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка»,
Серія «Державне управління», Серія «Техніка»,
Серія «Історія та археологія»)

Випуск № 6(12) 2023

Підписано до друку: 14.06.2023 р.
Формат 60x90/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2.

Видавець:
ФОП Жукова Ірина Віталіївна Свідоцтво серія ДК №7425 від 09.08.2021 р.,
02217, м. Київ, пр. Маяковського Володимира, буд. 4-В, кв. 10

Підготовлено рекламним агентством
«GoToPrint» Адреса, Україна, Київська обл.,
м. Київ, вул. Льва Толстого, 63
e-mail: gotoprint@gmail.com